

TONG yulduzi

N: 7
(66496)

2005 yil
14 fevral - 20 fevral

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiqa
boshlagan

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOYIY HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» HUKUMATGA QARASHLI BO'LMAGAN XALQARO XAYRIYA JAMG'ARMASI.

BELORUSSIYADA NAVOIYXONLIK KECHASI

Qiziqarli tadbir

o'zbekona ruhda bezatdik. So'zanalar osdik. Sopol lagan-u ko'zalar qo'yib, bobokalonlarimiz portretlarini sahna to'riga qo'ydik. Maryam, Sabina, Slava, Misha, Leyla hammamiz o'zbekona kiyindik. Navoiy va Bobur g'azallaridan namunalar aytdik. Ayniqsa, Maryamning onasi Lyudmila opa va Svetaning dadasi Abdumannop akalar ijro etgan Navoiy va Guli, Slava va Maryam ijro etgan Layli va Majnun sahna ko'rinishlari kelganlarda katta taassurot qoldirdi. Mening dadajonim esa, kechamizda o'zbek mumtoz musiqasini bir maromda qo'yib, kechamiz fayziga yana fayz qo'shdilar. Mirzo Boburning «Vatandan ayriliq» va «Andijonim qoldi mening» she'rlarini ijro etganimizda, hammaning ko'zida yosh qalqdi. Kechamizga yuqori tashkilotlardan ham mehmonlar tashrif buyurishib, bizlarga havasi keldi. Ha, men o'zbek qiziman. Mening tomirimda shunday bobokalonlarning qoni, tanamda ularning ruhi yashayotganidan g'ururlanaman.

Tatyana KARIMOVA,
Belorus Respublikasi,
Mogilyov viloyati, Boboruysk shahri.

Shu kunlarda buyuk o'zbek bobokalonlari - so'z mulkining sultoni Alisher Navoiy, va Mirzo Boburning tavallud kunlari katta bayram qilinayapti.

Yaponiya, Italiya, Hindiston kabi katta davlatlar qatorida bizning Belorussiyada ham bayram bo'ldi. Men ham, bayram bo'ldi. Men ham, oyijonim ham aslida Belorussiyada tug'ilganmiz. Lekin men asli o'zbekman. Dadajonim Muhammad aka bizni

O'zbekistonga olib borib turadilar. U yerning tabiati, mehdaryo insonlari bizga juda-juda yoqadi. Har safar biz O'zbekistondan turlituman qulolchilik buyumlari va adabiyotlaridan olib kelamiz. Xonadonimizda ham doimo o'zbek musiqasini tinglaymiz. Bizning Bobruysk shahrida yashaydigan o'zbeklar shahrimizdagi eng katta kutubxonada she'riyat kechasi tashkil qildik. Kutubxonaning zalini

NAVOIYNI O'QISH

Sirojiddin SAYID.

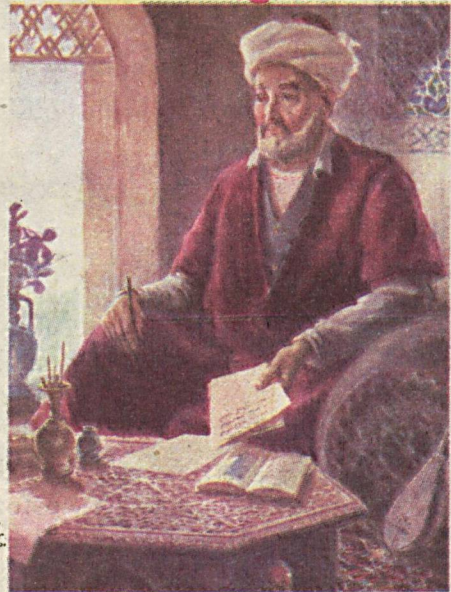
Har bir kalla,
Har bir bosh,
Jaholatdan qo'rqishi kerak.
Har bir bola,
Har bir yosh
Navoiyni o'qishi kerak.

Har bir ota,
Har bir mo'ysafid
Umr hikmatlarin ko'rsatib,
Farzandlari, nabirasiga
Navoiyni o'qishi kerak.

Bir bolaga-butun mamlakat,
Ba'zan esa qirq kishi kerak.
Beshiklardan tushib bolalar
Navoiyni o'qishi kerak.

Siz deysiz: Yo'l topishi kerak,
Uy qurib, pul topishi kerak.
Yo'qo'q, u or qilishi kerak,
Navoiyni o'qishi kerak!

Samarqand-u Buxoro, Fermiz
To'ylarida barchamiz jammiz.
Bizlar axir kimlardan kammiz?!
Elga olam olqishi kerak,
Olamga tik boqishi kerak,
Navoiyni o'qishi kerak!

Beruniylar, Ibn Sinolar,
Ulug'beklar, Bobur Mirzolar
Qurib ketmish qanday binolar!
Yosh ko'ngillar qalqishi kerak,
Navoiyni o'qishi kerak!

Vatan azal bitta Vatandir,
U biz uchun so'lmas chamandir.
Shul sababdan bola chog'lardan,
Maysa chog'lar, tola chog'lardan
O'zni urib, yulqishi kerak,
Navoiyni o'qishi kerak,
Dilga nedir yuqishi kerak!

2002 yil.

Yurtimiz kundan-kunga yuksalib, chiroy ochib bormoqda. Biz o'zimiz yashayotgan uyimizni, ona Vatanimizni o'zimiz asrashimiz darkor. Ana shunday ko'nglimdan kechgan tuyg'ularimni «Tinchlik» nomli she'rimda mujassamlashtirdim. O'ylaymanki, she'rim tengdoshlarimga ham manzur bo'ladi.

RAHNA SOLOLMASIN HECH KIM ERKIMGA!

TINCHLIK

Kuraklar orziqar ushbu damlardan
Ko'ngildan chiqadi ajib bir tilak
Holis bo'lsak agar tashvish, g'amlardan
Nomardlarning ishi kimga ham kerak?

Bu yorug' kumlarga yetib keldik biz,
Bu kun yashnayotir O'zbekistonim.
To'siqlarni yengib xalqim isma-is,
Osuda hayotim, tinchdir osmonim.

Chiroying ko'rganda o'zga yurtlarning,
Havaslari kolar yurtim, ko'rkimga.
Parvozlari balanddir burgutlarning,
Rahna sololmasin hech kim erkimga.

Dilorom JABBOROVA,
Kutub shahridagi S. Ayniy nomli
32-maktabning 10-sinf o'quvchisi.

Farg'ona viloyati, Toshloq tumanidagi 21 - maktab rahbarlari diqqatiga !!!

IQTIDOR BOR-U...

San'atga, ayniqsa, raqqosalikka ishtiyoqim baland. Zangori ekran orqali raqqosalarning chiqishlarini zo'r hayajon bilan tomosha qilib, ulardek bo'lishni orzu qilaman. «Ustoz ko'rmagan shogird ming maqomga yo'rg'alar» deganlaridek, biror to'garakka qatnasam, ustoz ko'rsam, deymen. Bu birgina mening emas, maktabimizdagi juda ko'plab san'atsevar qizlarning orzusi, desam xato qilmagan bo'laman.

Bayram va tantanalarda o'z holimizcha o'rgangan raqslarni ijro etib, davralarni jonlantirishga, ko'tarinkilik baxsh etishga harakat qilamiz. Qaniydi, maktabimiz qoshida «Raqqosa qizlar» to'garagi tashkil qilinsa-yu, uning a'zolari orasidan Mukarrama Turg'unbojevadek ajoyib raqqosalar yetishib chiqsa.

Farg'ona viloyati, Toshloq tumanidagi
21 - maktab qizlari nomidan
Nasiba QAMBAROVA.

Toshkentdagi 169 - maktab tashkilotchilariga savol

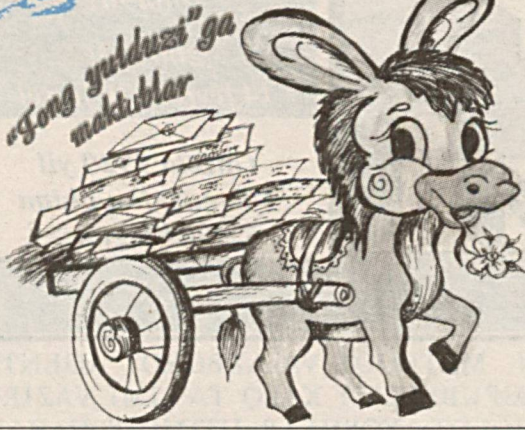
Yaqinda Adham ismli bir do'stim maktablariga yangi, zamonaviy kompyuterlar olib kelishgani haqida og'iz to'ldirib maqtanib qoldi. Unga va uning maktabdoshlariga juda havasim keldi. Chunki bizning maktabimizda hozirda iste'moldan chiqib ketgan «Pravest - A» kompyuterlari bor. Bu kompyuterlar ham yomon emas-u, lekin ularga «Informatika va hisoblash texnikasi» darsligidagi ba'zi dasturlar

KOMPYUTERLAR BOR-U...

kitilmagan-da. Shuning uchun ham ustozlarimiz Aqida opa va Fotima opalar darslikni o'rtasidan boshlab o'qitishga majbur bo'lishyapti. Birinchi chorakning boshlarida bu kompyuterlarda bir-ikki bor o'tirib ishladik. Chorak yakuniga borib, ularning «umri ham tugab qoldi». Mana, uchinchi chorakda o'qiyapmiz hamki, kompyuterlarimizning tuzalishidan darak yo'q. Darslarni faqat og'zaki, nazariyot bilan o'tyapmiz. Ayrim bolalar bu darsni maktabimiz atrofidagi «Kompyuter klublari»da o'tkazishyapti. XXI asrni kompyuterlar asri deyishadi. Bizning maktabdoshlarimiz kompyuterda ishlashni qachon o'rganishadi, axir?

Dilshod G'OFUROV,
Toshkentdagi 169 - maktabning
9 - «A» sinf o'quvchisi.

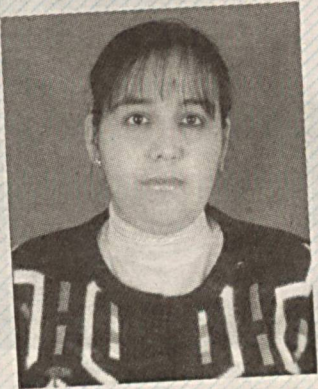
Men o'qituvchilar Muqaddas opa
sulolasidanman. Otam, onam, Zokirovalardan olgan
opalarim ham o'qituvchilik saboqlarim juda qo'l

ORZULARIM USHALDI

kasbini ardoqlab kelishadi. Shuning uchun hech ikkilanmay men ham shu kasbni tanladim. Oliygo'zni

kelyapti. O'zim rahbarlik qilish kelayotgan xalq amaliy san'ati maktabidagi 3 - «V» sinf o'quvchilariga saboq berish bilan birgalikda, ular ongiga ona Vatanga muhabbat, yurtga sadoqat, do'stlik, ahillik kabi tushunchalarni singdirishga, qo'yingchi, ustozlarimdan olgan barcha bilimlarimni berishga harakat qilyapman. Vaqti kelib men ham safdosh ustozlarim kabi shogirdlarim bilan faxrlanib yursam, deyman.

Ustoz yozadi

tamomlab, o'zim tahsil olgan 326-maktabga qaytib keldim. Ish faoliyatimda ustozlarim Zamira opa Mo'minova va

Nodira ABDURAHMONOVA.

Kun peshindan oqqandi. Shaharning o'rtasidan qatnovchi 91 avtobus Xadra tomon yelib kelardi. Orqa o'rindiqni band qilib olgan yetti- sakkiz nafar o'n-o'n besh yoshli o'g'il bolalar esa dunyoni egallagandek shovqin-suron qilardilar.

Rosti, ularning xatti- harakatidan afsuslanib ketasiz. Og'zidan bodi kirib, shodi chiqayotgan bu bolalar kimlarning farzandi, qaysi maktabda ta'lim- tarbiya olishadi, qiziqib ham ko'rasiz. Yoshi katta bir ayol odobsiz bolalarning behuda gap- so'zlaridan charchadi shekilli: «Qayerda o'qiyasizlar?» deb so'radi. Bu gap ham

KITOB-NIMA U? YESA, ICHSA BO'LADIMI?

ularning bema'ni kulgilari ostida qoldi. Shunda yana bir ayol ularning bolaligi huda-behudaga o'tayotganidan achinib: «Sizlar kitoblar bilan do'st bo'lsangiz edi, vaqtingizni bekorchilikda, bachkanali o'tkazmasdinglar», - dedi. Bolalardan biri hozir javoblik bilan: «Kitob -nima o'zi u?» deya luqma tashladi. Ikkinchi bola esa: «Uni yesa, ichsa bo'ladimi», deb to'ldirdi. Yana gurra bachkana kulgi avtobusdagilarni hayron qoldirdi.

Men esa manzilimga yetib kelganimda yelkamda xuddi og'ir yuk turgandek qiynalardim. Shunda onajonimning «Odobni odobsizdan o'rgangin» degani xayolimdan o'tdi.

Xurshida da!
BOYMIRZAYEVA.

Mening ismim Abdullo. Shahrimizning Sobir Rahimov tumanidagi 46- o'rta maktabning 6- sinfida o'qiyman.

Odobni odobsizdan o'rgan

Akam ikkimiz sportga qiziqamiz. Ammo oilaviy sharoitlar sabab, hech qaysi sport to'garagiga qatnasha olmayapmiz. Qarindosh- urug'lar, tanish- bilishlar meni sportchi bolalarga o'xshaysan, deyishadi. O'zimning sport olamiga mehrim ham boshqacha. Chunki sportchilar judayam irodali, jasur, mag'rur odamlar bo'ladilar. Qiziqishlarim tufayli sport nashrlariga alohida e'tibor berib kelyapman. Yaqinda «O'zbekiston futboli» gazetasida mohir sport jurnalisti Xayrulla Xoliqovning «Intervyu berishni yoqtirmayman» deb nomlangan suhbat maqolasini o'qib qoldim. Bu suhbat men tengi o'rtoqlarimga ham yoqdi. Ayniqsa, Milliy terma jamoamiz hamda «Paxtakor» hujumchisi Aleksey

FUTBOLCHI BO'LSAM...

Nikolayevdan jurnalist «Uyingizga Qorbobo keldimi?» deb qiziqib so'rabdi. Bu bizdek bolalarga, futbol muxlislari uchun ham qiziq edi. Ammo, nega bu futbolchi jurnalist savollariga erinib- erinib javob beryapti. Axir u o'z muxlislari hurmat qilmaydimi? Yana suhbatdoshiga «Shu ham savol bo'ldimi?» deya ajablanishlari, rosti menga hecham yoqmadi. To'g'risi, bu suhbatni qayta o'qib chiqdim. Baribir Aleksey akamizni havolanib ketganligiga ishonib qoldim. Nega odamlar bunchalik manmansir ekanlar, deb o'yladim. «Paxtakor» jamoasida o'zining mazmunli gollari bilan muxlislari e'tiboriga tushgan bu futbolchining nega shunaqa savol- javob qilganiga tushuna olmayapman. O'ylarim meni bir qarorga keltirganidan xursand bo'ldim: kelajakda Nikolayevdek zo'r futbolchi bo'lish bilan barobarida kamtar inson bo'lgim keladi. Chunki kamtar odamni do'stlari ko'p bo'ladi-

Abdullo HAMIDULLAYEV.

SOG'INCH...

Bugun sizning sog'inchingiz yanada oshdi. Sizning mayin so'zlaringiz, mehribon nigohlaringiz, hali eshitib ulgurmagan ertaklarim sog'inchi qo'limga qalam olishga undadi. Nega? Nega endi qaynoq bag'ringizga bosh qo'yib, «buvijon» deya erkanolmayman? Nega endi sizning oltinga teng nasihatlarimgizdan benasibman? Murg'ak qalbim bilan hali to'liq idrok eta olmasam-da, o'sha sizni bizdan judo qilgan o'limni juda yomon ko'raman. Endigina yutuqlarga

erishganimda mening kamolotimni ko'rib, duolar qilib yursangiz bo'lmasmidi? Shular haqida onajonimga gapirsam, yuzlari, ko'zlarini yashirib, o'ksib-o'ksib yig'laydilar. Onamni ranjitmaslik uchun tunlari hech kimga sezdirmay men ham yig'lab olaman...

Buvijon, hozir men ham ancha ulg'ayib qoldim. Ulg'ayganim sari sizning, o'z yaqinlarimning qadriga ko'proq yetyapman. Sizning siymoingiz, yodingiz xotiramda yanada chuqurroq muhrlanib borayapti.

Xayolan tutaman etaklaringiz,
Qo'msayman so'zlagan ertaklaringiz,
Vodimda duo-yu tilaklaringiz,
Bugun juda sog'indim, sizni buvijon!

Ko'zlarim qo'msaydi ko'zlaringizni,
Sog'indim purma'no so'zlaringizni,
Faqdir qaytarsaydi o'zlaringizni,
Bugun juda sog'indim, sizni buvijon!

Ulg'ayib, kamolga yetyapman bugun,
Ancha ilgari lab ketyapman bugun,
Ko'proq qadringizga yetyapman bugun,
Bugun juda sog'indim, sizni buvijon!

Muhayyo TURDIALIYEVA,

O'zDJTU qoshidagi akademik litseyning 3 - bosqich talabasi.

HALOL MEHNATIM BAHOSI

O'tgan yili sinfimiz sardori Dilfuza bilan do'st tutindim. Sinfda sardor yordamchisi edim. Ikkinchi juda qalin o'rtoq bo'lib qoldik. Men unga barcha sirlarimni ishonib aytardim. U hech kimga oshkor qilmas, yaxshi maslahatlar berardi. Bu yil sinf sardorligiga meni saylashdi. Shu kundan boshlab Dilfuzaning menga munosabati batamom o'zgardi. Qandaydir qo'rs, qo'pol muomala qilar, boshqa qizlarni menga qarshi qo'yadigan bo'ldi. Men bundan hayron, dardimni kimga aytishni bilmasdim. Har yili mart oyida bo'lib o'tadigan «Maktab malikasi» tanloviga sinfimiz qizlari orasidan meni tanlashdi. Xursandchiligim cheksiz.

Tayyorgarlikni boshlab yubordim. Ertalab sinfga kirib kelgan Dilfuza baland ovozda: «A, endi onasi maktabning ilmiy mudiri, qizi sinf sardori bo'lganidan keyin tanlovlarga boradi-da», deya labini burib, yuzini chetga o'girdi. Uning bu so'zlari yuragimga o'qdek qadaldi. Agar u mening ko'zlarimga tik qaraganida edi, nigohlarimda: yolg'on, bu mening a'lo o'qishim, halol mehnatim evaziga berilgan mukofot degan hayqiriq so'zlarini o'qigan bo'lardi...

Kamola DO'STMUHAMMEDOVA,
8-sinf o'quvchisi.

Odatda, ko'z bilan ko'rib, qo'l bilan ushlab bo'lmaydigan mavhum narsalar haqida yozish ancha mushkul ish. Lekin qalblarimiz to'ridan joy olgan, kindik qonimiz to'kilgan VATAN deb atalmish bir xilqat borki, uni ko'rib, ushlab bo'lmas-da, borligini, mehrini, taftini yurak-yurakdan his qilamiz. U haqida ko'p va xo'p y o z a m i z, yozaveramiz...

Quyida qalblarida vatan mehri jo'shib, qog'oz qoralagan tengdoshlaringiz ijodidan saralab mushoira tashkil qildik:

FARG'ONA

Farg'ona - sharq bog'iday,
Chiroy, fayzi yuqori.
Shohimardon tog'iday,
Ko'kni quchgan viqori.

Hur el bog'lagan har vaqt,
San'at, ijod tizimini.
Foting - ta'mi serralzzat,
Anori-yu uzumi.

Ahli do'ppisin yechmas,
Belbog' tushmas belidan.
Jon borsa ham lek kechmas,
At-Farg'oniy elidan.

Fanti xalqin mulkidir,
Chin askiya, hasillar.
Asli yurtning ko'rkidir,
Shunday nurlu manzillar.

Nasiba AHMADJONOVA,
Toshkent viloyati, Yangiyo'l
shahridagi 16 - maktab o'quvchisi.

MARDLAR TUFAYLI

Ona Vatan, tuprog'ing ko'zimga surtay,
Ardoqlayin sening bog'u-rog'laring.
Cho'chimayin hech ham dushmanlaringdan,
Qonim bilan yuvay sening dog'laring.

Har qarich tuprog'ing nondayin asis,
Ardoqlab qilayin ko'zga to'niyo.
Bag'ring tafti, otashi quyosh misoli,
Har lahzang guldayin nafisdir go'yo.

Yasha ona Vatan, mening makonim,
Bobolardan meros buyuk jahonim.
Fo'maris, Shiroqdek mardlar tufayli,
O'zligin tiklagan O'zbekistonim!

Zilola YUNUSOVA,
TAYI qoshidagi A.Ikromov akademik
litseyining 1 - bosqich talabasi.

RUHLAR KOR BO'LSIN!

O'zbekiston noming bor,
Shavkating bor, shoning bor.
Paztang, oltin koning bor,
Ko'ksi qalqon Vatanim.

O'g'loning bor Alpomish,
Boychibori go'yo gush.
Doim bo'lsin ruhlar yor,
Bis yoshlarga madaadkor.

Sanobarxon SHOMURODOVA,
Buxoro viloyati, Shofirkon tumanidagi
10 - o'rta maktabning 7 - sinf o'quvchisi.

NAVOIYNING ORZUSIN, AMIR FEMUR OBRO'SIN, OQLADING BUYUK VATAN, O'ZBEKISTONIM - CHAMAN

Vatan ichra mo'jaz Vatanim

XO'JA OBODIM

Havosi musaffo, tongdek bog'ubor,
Odamlari saxiy, dehqon sohibkor.
Olim, dono, fozil insonlari bor,
Katta jabhalarda elda iftixor.

Bobur bobom qutlug' qadami yetgan,
Maqtovin chin dildan ta'rifiab o'tgan.
Buyuk shoir bobom dilin etgan shod,
Ona yurtim mening bu Xo'jaobod.

Shoira QODIROVA,
Andijon viloyati, Xo'jaobod tumani.

QORAQALPOG'IM

Jayhun bo'ylarida yastangan Vatan,
Qiyiq ko'z bovirim - Qoraqalpog'im.
Sen uchun fidodur bu jon ila tan,
Paztasi, shotisi sarbaland tog'im.

Nukusning har uyi uyimdir mening,
Qoraqalpog' axir ham og'am, otam.
Elimni shod ko'rmoq o'yimdir mening,
Shu o'yim bilan men eng baxtli odam.

Sahro-yu cho'llaring men uchun jannat,
Har giyoh maysangni o'paman Vatan.
Bu ozod tuprog'ing ko'rماغay kulfat,
Omon bo'l, mehrda ummonim Vatan!

O'lmasbek XO'JAYEV,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Amudaryo tumanidagi 8 - sonli litsey-
internatning II - sinf o'quvchisi.

ISTIQLOL NASHIDASIN JOF

Dunyo bag'ring kezay toki birma-bir,
Olistarda yurib, bo'layin hoqon.
Mening orzularim ulg'aygan qishloq,
Fopolmasman senday muqaddas Vatan.

Ulug'lar aytmishlar: Vatan bittadir,
Bittadir yurak ham, iymon-e'tiqod.
O'tgan kunlaringning zahrin unutib,
Muqaddas istiqolol nashidasin tot.

Men esa eng go'zal she'rlarim bitib,
Sening bag'ring aro mag'rur yashayman.
Seni unutmazdan qayda bo'lsam ham,
Porloq kelajakka qadam tashlayman.

Mening orzularim ulg'aygan qishloq -
Fopolmasman senday muqaddas Vatan!

Feruza ISLOMOVA,
Qashqadaryo viloyati, Qamashi tumanidagi
4 - o'rta maktabning 9 - «B» sinf o'quvchisi.

GO'ZAL BOG'LAR

Baland-baland tog'larga,
Lolalar berar chiroy.
Beg'ubor ko'k osmonda,
Charaqlaydi yulduz - oy.
Vatanimning bog'lari,
Juda go'zal bo'libdi.
Uning qir-dalalari,
Gul - lolaga to'libdi.

Muhayyo OLLABERGANOVA,
Xorazm viloyati, Shovot tumanidagi
17 - umumiy o'rta ta'lim maktabining
4 - «B» sinf o'quvchisi.

MEHRINGNI SOG'INDIM

Sog'inchdan yaratgan ohlarim qani?
Dunyoga taralgan mohlarim qani?
Men so'lib qolaman, ko'rmasam seni -
Mehringni sog'indim, ey ona qishloq!

Go'zal Zomin tog'i uzoqda qoldi,
U jaffi ko'nglimga mehrini soldi.
Uni bir ko'rsam deb ko'zlarim toldi,
Mehringni sog'indim, ey ona qishloq!

Sening gul bog'laring quvmat kechardim,
Zilol suvlaringdan to'yib ichardim.
Dala, qir, tog'laring suyub quchardim,
Mehringni sog'indim, ey ona qishloq!

Sog'inch ummoniga g'arq bo'lib ketdim,
Hayotning bir bosqich yo'lidan o'tdim,
Bugun bir kasbning boshidan tutdim,
Mehringni sog'indim, ey ona qishloq,
Men seni sog'indim, ey ona qishloq!

Jahongir JO'RAYEV,
Jizzax viloyati, Zomin tumanidagi
55 - maktab o'quvchisi.

FAQAT VATANGINA...

Uning qalbi bolalarcha beg'ubor,
sodda, pokiza. Faqatgina u bahor
chechaklariday xushbo'y, yoqimli. Hamisha
mehrli, sahovatpesha. Onadayin kuyunchak,
otadayin bag'ri keng. Yalpiz bo'lib bo'y
cho'zadi u yuraklarda. Rayhon bo'lib ko'karadi
dil hovlisida. Dunyoda faqat Vatangina abadiy
qoladi. Faqat ungagina begona «foniylilik» sifati.

Sadoqat DADAYEVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi
1 - o'rta maktabning 10 - sinf o'quvchisi.

ZO'R DIYOR

Oltin kon tog'laring,
Mevasi bol bog'laring.
Men uchun eng yagona,
O'zbekiston durdona.

Navoiyning orzusin,
Amir Femur obro'sin,
Oqlading buyuk vatan,
O'zbekistonim chaman.

Men sening farzandingman,
Ozod hur va baxtiyor.
Ko'ngli pok dilbandingman,
O'zbekiston zo'r diyor.

Ziroatxon ISOMIDDINOVA,
Farg'ona viloyati, Qo'qon shahridagi
8 - o'rta maktabning 5 - «A» sinf o'quvchisi.

DIQQAT, «...» DA CHIQUISHNI XOHLOVCHILAR UCHUN YANGI TANLOV!!!

Tahririyatimizga kuniga siz aziz bolajonlardan yuzlab xatlar keladi. Shulardan to'qsontasi she'r bo'ladi, desak mubolag'a qilmagan bo'lamiz. Bu nimaning dalolati? Bu - shoiri ko'p o'zbekning farzandlari ham adabiyot, she'riyat ixlosmandlari ekanligining dalolatidir.

Biz «Yoshlar ovozi» teleko'rsatuvi bilan hamkorlikda «Vatan ichra mo'jaz Vatanim» nomli tanlov e'lon qilishga ahd qildik. Unda Siz nafaqat she'rlaringiz, ona Vatan haqidagi qatra va badialaringiz bilan ishtirok etishingiz mumkin. (Ism-sharifingiz, manzilingizni to'liq yozishni hamda bir dona suratini qo'shib yuborishni unutmang).

Tanlov g'oliblarining she'rlari gazetada e'lon qilinadi. Shuningdek, ular «Yoshlar ovozi»ning mehmoni bo'lishib sirli sovg'asini olishadi.

LUTFIY QALBIN ZABT ETGAN IKKI SATR

Besh asrdan buyon dillarda va tillarda Navoiy siymosi yashaydi. Alisher Navoiy ikki tilda - turkiy va fors tillarida go'zal g'azallar bitdi. Shuning uchun ham uni «Zullisonayn», ya'ni «Ikki til bulbuli» deb atashgan. Uning noyob iste'dodi, o'tkir zehni, zamonasining ulug' kishilari tomonidan juda erta tan olindi. Ustoz Lutfiy shogirdining aql-zakovatiga tan berib, yosh Alisherning ikki misra:

*Orazin yopqoch ko'zimdin sochilur har lahza yosh,
Bo'ylakim paydo bo'lur yulduz nihon bo'lg'ach quyosh,*

deb boshlanuvchi g'azalning birinchi baytiga «Valloh, agar muyassar bo'lsa edi, o'zinning fors va turkiy tillarda aytgan o'n-o'n ikki ming baytimni shu g'azalga almashtirardim va buni o'zinning katta yutug'im deb hisoblar edim», degan ekanlar. Navoiy xoh Astrobodda, xoh Samarqandda bo'lmasin, eng avvalo xalqning osoyishtaligi, farovonligi va baxtli turmush kechirishi uchun bor imkonini sarflagan. Bugungi kunda Alisher Navoiyning benazir ijod mahsulidan barcha bahramand bo'lmoqda. Zero, mutafakkir ijodining mazmun-mohiyati insonni ulug'lash, mehr ko'rsatish kabi buyuk fazilatlarini qadrlashga undaydi.

Nargiza RAHMONOVA,
Toshkent viloyati, Bekobod shahridagi 9-maktabning 6-«A» sinf o'quvchisi.

Bizning Akmal Ikromov tumanidagi 106- o'rta maktabda buyuk alloma tavalludiga bag'ishlangan, «Navoiyxonlik» tadbiri bo'lib o'tdi. Tadbirimizda

EL TANIGAN ALLOMA

ta'lim dargohimizning 6-11 sinf o'quvchilari faol ishtirok etdilar. Maktabimizning ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari Dilbar Isxoqova va Marg'uba Isomiddinova, Muyassar Jalilovalar barcha tayyorgarlik jarayonlarida bolalarga boshqosh bo'ldilar. Sahnaga o'zbek milliy liboslaridagi o'quvchi qizlar va yigitlarning chiqib

kelishlari gulduros qarsaklar bilan kutib olindi. Dugonam Dildora bilan birgalikda «Tanovor» raqsini ijro etdik. Sinfodshlarim bilan birgalikda bahr-u baytlar aytishdik.

O'quvchilar shoir g'azallaridan, ruboiylaridan namunalar o'qishdi. Ayniqsa, alloma asarlaridan ijro etilgan sahna ko'rinishlari yig'ilganlarda katta taassurot qoldirdi.

Nozima MUHIDDINOVA,
9- «V» sinf o'quvchisi.

*Ko'nglimda ne ma'ni o'lsa erdi paydo,
Fil aylar edi nazm libosida ado.
Ul nazmg'a jonin qilibon xalq fido,
Solurlar edi gunbazi gardunga sado.*
Alisher NAVOIY.

HIKMATLAR XAZINASI

Sinf rahbarimiz, adabiyot fani o'qituvchisi Dono Hakimova bilan Navoiy bobomizning tavallud kunlariga bag'ishlangan tadbirga qizg'in tayyorgarlik ko'rdik. Barcha o'quvchilar Alisher Navoiyning hikmatlaridan, g'azal va ruboiylaridan yod olishdi. Mana, biz orziqib kutgan kun ham keldi. Kechada bizning 5-«A» sinf o'quvchilari Hasan Otaqulob, Eldor Zokirob, Fazliddin Shkurob, Abduazim Jaliloblar «Tovoze» haqida, «Sahovat va himmat», «Ilm», «Til» to'g'risidagi hikmatlarini adabiy chiqishlari orqali namoyish etdilar. Milliy liboslardagi sahna ko'rinishlarimiz, asarlardan ijro etgan parchalarimiz barchaning olqishiga sazovor bo'ldi.

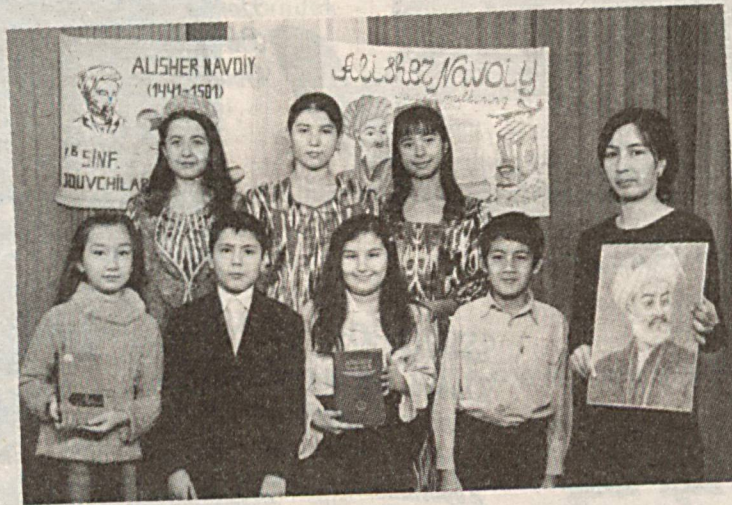
Elbekjon RO'ZIMATOV,
Alisher Navoiy nomidagi Respublika
Nafis san'at litseyining 5-«A» sinf o'quvchisi.

NAVOIYDEK BOBOM BOR

Maktabimizda Alisher Navoiy tavalludiga bag'ishlangan kecha tashkilotchilari bo'lmish 9-«A» sinf o'quvchilari hamda adabiyot ustozlarimiz Kamola opa va Yoqutxon opalar sabab

yoshligi rolini ijro etgan Ro'zimat Jumanazarov, uning do'stlari siymosida chiqqan Shoira Rahimova, Muhabbat To'ychiyeva, Guli roli jonlantirgan Dilrabo Jo'raboyevalar-u, Akmaljon

dutor chertsa, Mushtariy Abdullayeva va Malika Fayziyevalar qo'shiq ohangiga mos xirom aylashdi. Kechaga mehmon bo'lib kelgan tuman badiiy ijodiyot markazi xodimi Shirmonoy opa Asronova, xotin-qizlar qo'mitasi raisi Mufassal opa Valiyeva, dotsent Ibrohim aka Yo'ldoshevlar bolajonlarga bobomiz hayotiga oid qiziqarli hikoyalar so'zlab berishdi. Maktabimiz rahbari Nasiba opa Turdiyeva kechaga yakun yasab, yurtimizdagi an'anaviy bayramlardan biriga aylangan bu sanaga bag'ishlangan tadbirlar o'quvchilarning adabiyotga, she'riyatga, qolaversa, ona zaminimizga bo'lgan mehrlarini yanada oshirishga xizmat qilishi haqida faxr bilan gapirib o'tdilar.

Akbarovning bobomiz katta tantananing guvohi bo'ldik. Unda 7-«A» hamda 5-«A» sinflarning o'quvchilari ham faol ishtirok etishdi.

Ayniqsa, Alisherning

g'azallaridan kuylagan qo'shig'i tomoshabinlar olqishiga sazovor bo'ldi. Nodira Jo'raboyeva

Surayyo QOSIMOVA,
Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 27- maktabning
ma'naviyat va ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari.

IL ISHLAB QOLMAGAYMIZ

*Burro-burro so'zlarimiz,
Filimiz biyron bu kun.
Har bir so'z bir askardir,
Elimiz omon bu kun.*

*Navoiyning navosi,
Dostoni bor bu tilda.
Mirzo Bobur nidosi,
Armoni bor bu tilda.*

*Erk-u mustaqillikni,
Kuylab hech tolmagaymiz.
Shu til borki, hech qachon,
Fil tishlab qolmagaymiz.*

Ra'no FAYZULLAYEVA,
Navoiy davlat pedagogika universiteti filologiya
fakultetining II-bosqich talabasi.

Dunyoda shunday insonlar yashab o'tganki, ular har qadam, har daqiqa ko'ngilda yashaydi. Ularning timsolida hayotni anglaymiz. Bobokalonimiz Mir Alisher Navoiy hazratlari ana shunday yuksaklikni zabt etgan.

Ruboiylari tuyuqlari,

g'azallari, hikmatlari doimo biz bilan yashaydi. U kishining buyukligini nafaqat Sharq, balki butun dunyo tan olgan va tan olmoqda. Bu ulug' inson bizning ajdodimiz, bobokalonimiz ekanligidan faxrlanamiz. Shuning uchun ham har yili mamlakatimizda so'z mulkining sultoni Mir Alisher Navoiy bobomizning

tug'ilgan kunlari- 9 - fevral katta shodiyonalar bilan nishonlanadi.

Kuni kecha Respublika o'quvchilar saroyida shu sanaga bag'ishlab shoirlar, xalq hofizlari, xonandalar, o'quvchi yoshlar ishtirokida katta anjuman bo'lib o'tdi.

OHANGI O'ZI BILAN

Anjumanda so'zga chiqqanlar buyuk bobokalonimizning ijodi, hayot yo'li, noyob hislatlari haqida gapirib berishdi. O'quvchi yoshlar o'zlari tayyorlagan sahna ko'rinishlarini namoyish etishdi. Navoiy g'azallariga bag'ishlangan kuy-qo'shiqlar ijro etildi. Ayniqsa, O'zbekiston xalq hofizi Hasan Rajabiy Navoiy g'azallarini maromiga yetkazib kuyladi:

-Navoiyning har bir satri

qo'shiqqa moyil. So'zlarining ohangi o'zi bilan. Shuning uchun ham u kishining g'azallariga bastalangan kuy ham, qo'shiq ham go'zal. Bu shubhasiz, Alisher Navoiyning buyukligining bir ko'rinishi, - deydi Hasan ota Rajabiy.

Bugungi kunda barkamol avlodni tarbiyalash, komil insonni voyaga yetkazish borasida ko'p bora so'z yuritilayapti. Biz komil inson timsolida Navoiyni ko'rishimiz mumkin. Demak, biz ulardan ko'p narsani o'rganishimiz, asarlarini chuqurroq anglashimiz zarur.

Respublika o'quvchilar saroyida bo'lib o'tgan anjuman yig'ilganlarning qalbida ana shunday taassurot qoldirdi.

Faxriddin HAYIT.

Sevimli adibimiz Abdulla Oripov «Temur tug'i yetmagan joi, qalam bilan oldi Alisher», deganlarida, qanchalik haq ekanligini o'zimiz guvohimiz. Bobomizning tavallud kuniga bag'ishlab maktabimizda «Navoiyxonlik» kechasi bo'lib o'tdi. Ushbu tadbirga tayyorgarlik ko'rar ekanmiz, barcha

BUYUKLARNING BUYUQI

o'quvchilar mutafakkir asarlariga chuqur yondoshdik. Har safar ulardan bir yangilik, bahs-munozara qilish uchun mavzular topaverardik. Kechamiz g'azalxonlik mushoirasiga aylanib ketdi. Ayniqsa, 8-9 sinf o'quvchilari tadbirga puxta tayyorgarlik ko'rganliklarini namoyish qildilar. Maktabimiz rahbari Nazira Omonova tadbir so'ngida so'zga chiqib, «Hazrat Navoiy to'g'risidagi bilimlaringiz, barchani quvontirdi, istagim izlanishdan, o'qib-o'rganishdan aslo to'xtamang, qancha ko'p bilsangiz, ukalaringiz bundan o'mak olib, ular ham Sizdek bo'lishga intiladi», deya ta'kidladi. «Navoiyxonlik» kechamizdan bir olam taassurotlar bilan qaytar ekanman, o'zimcha buyuk ustozga rahmatlar aytardim.

Dilrabo QODIROVA,
Samarqand viloyati, Narpay tumanidagi
64- maktabning 9-sinf o'quvchisi.

BORMI EGIN HECH NIMA OLAMDA HIJRONDIN YAMON?...

«Boburnoma» Boburning eng mashhur asari bo'lib, dastlab «Vaqoye'» («Voqealar») deb atalgan. Keyinroq «Voqoti Boburiy», «Voqeanoma», «Tuzuki Boburiy», «Boburiya» nomlarini olgan. Keyinroq «Boburnoma» nomi bilan shuhrat qozondi. Bu asar Boburning butun umri davomidagi esdaliklardan iboratdir. Ham tarixiy, ham badiiy, ham madaniyat haqidagi bu kitob XVI asrdayoq turli sharq tillariga tarjima qilina boshlagan.

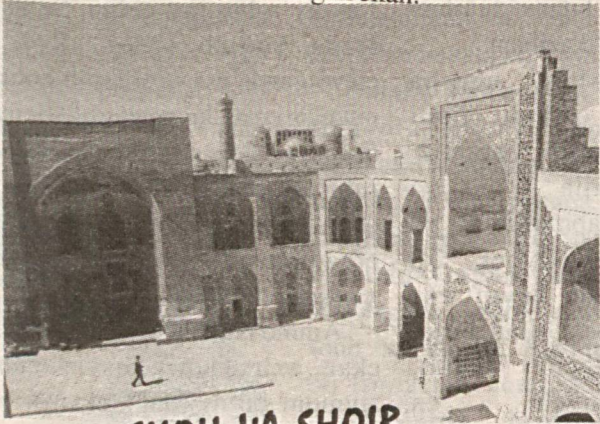
Bormi ekin hech nima olamda hijrondin yamon,
Har nekim ondin yamonroqdur, budur ondin yamon.
Zahiriddin Muhammad Bobur.

«BOBURNOMA» DAN

... Balxiy polizkorni qovun ekkali qo'yulib edi. Bir necha qovun saqlag'on ekanur, kelturdi. Xili yaxshig'ina qovunlar edi. Bir-ikki buta tok «Hasht-behisht» bog'ida ektirub edim, aning ham yaxshig'ina uzumlari bo'lub edi, Shayx G'o'ran ham bir sabat uzum yiborib edi, yomon emas edi. Hindistonda qovun, uzumning muncha bo'luridin fujumla xursandlig'i bo'ldi...

HIDI, TA'MI VA RANGIDAN...

Boburning mulozimlari katta dasturxon tuzab, sarxil mevalardan qo'yishibdi. Bobur taomni yeb bo'lgach, mevalarga qo'l uzatibdi va oltin tusda pishgan qovundan tatib ko'rib: -Bu Andijondan keltirilgan, -debdi. Mulozimlar: -Buni qayerdan bildingiz, shohim, -deyishganda, -hidi, ta'mi va rangidan, Andijonning qovunini tenggi yo'qdur, -degan ekan.

SHOH VA SHOIR

Shoh va shoir, olim va mutafakkir ulug' ustoz bobomiz Mirzo Bobur yirik namoyandalardan biridir. Biz ularning she'rlari, ruboiylarini o'qiganimizda, qalbimizda qandaydir jo'shqinlik paydo bo'ladi. Undagi vatan sog'inchi, ona yurtini sevish hissi kishini o'ziga tildiradi. Bobur Mirzo juda qat'iyatli va jasur bo'lganlar. Men ularning ruboiy va g'azallarini qayta-qayta maroq bilan o'qiyman. Ulardagi jo'shqinlik, mardlik tuyg'ulari bir umr qalbidam saqlanib qoladi.

Dildora ABDUMALIKOVA,
Poytaxtimizdagi 106-o'rta maktabning
9-«V» sinf o'quvchisi.

BOBUR BOBOM O'FMISHI

O'z begim o'g'lonisan,
Shohi-yu sultonisan.
Andijonni sen tashlab,
Hindistonga yo'l boshlab,
O'z yurtini sog'itib,
Ko'plab g'azallar bitib,
She'r yozding doston-doston,
Bog' yarading sen Pinjor.
Hindning ham go'zalligini,
Kuytading afzalligini,
Qurdirding Foji Mahal,
Naqshlari zar-zarhal.

Lekin o'z ona yurtini,
Sog'inib g'amlar yutding.
Andijonning shevasin,
Qo'nsading sen mevasin.
O'z vodiying sog'inding,
Diydoriga to'ymading.

Munisa KOMILOVA,
A. Ikromov tumanidagi 14-o'rta maktabning
4-«A» sinf o'quvchisi.

KICHIK SOVG'ANING KATTA G'URBATI

Amir Temurning birinchi avlodi bo'lmish Zahiriddin Muhammad Bobur 1483 yilning 14-fevralida tavallud topgan. Bobur asli Andijon o'g'loni bo'lib, juda tez «ulg'aygan». Ya'ni, u otasidan erta ayrilib, 12 yoshida davlatni idora qila boshlagan. U otasining, qolaversa, o'zining ham vatani bo'lmish Andijonni odilona idora qilishga, adolatli va vijdonli bo'lishga intiladi. Aynan o'sha vijdon azobi uni o'z vatanidan bosh olib chiqib ketishga omil bo'ladi. U islomning «shia» mazhabiga mansub bo'lgan, ammo o'ziga juda katta yordam bergan, ya'ni vatanini qo'lga kiritishda ko'maklashgan Ismoilxondan kichik sovg'a («shia» mazhabining bosh sallasini) oladi va buni uning «sunna» mazhabiga mansub vatandoshlari xo'inlikka yo'yishadi. Bobur esa, vijdon amriga bo'ysunishib, ne-ne mashaqqatlar ila

qo'lga kiritgan vatanidan bosh olib ketadi. U Hindistonni ishg'ol qiladi. Lekin boshqa podshohlar kabi bu yerda o'z madaniyatini, tilini, dinini tan olishga majbur qilmaydi. Aksincha, hind xalqi uchun butxona, ibodatxona, musulmon qavmiga masjid-u madrasalar, hordiq chiqarish uchun istirohat bog'lari barpo ettiradi. Hind ahlini tili va madaniyatini hurmat qiladi. Shuning uchun bo'lsa kerak, hindlar Bobur sulolasini o'zlarining qondoshlari deb bilishgan. Hind xalqi juda mamnun va baxtiyor yashashgan. Lekin shohning o'zi... Taqdirning hazilini qarangi, barcha qulayliklarga ega bo'lgan, har narsaga qodir

bo'lgan shoh bor-u yo'g'ini bir soniyalik vatan vasliga fido aylashga zor bo'lgan. Shohlar «Shahanshohi olam, yetti iqlimning sarvari, o'n sakkiz ming olamning piri» kabi iltifotlardan kiborlansalar, unga bular kinoyadek tuyulavergan... U: «Shohlar hech qachon kishanlanmaydilar. Mening ersa, qo'l-oyog'im hijron kishanlari ila zanjirbanddur. Men qanday shahanshoh bo'ldim, Mavlono?» degan edi Hofiz Ko'ykiyga yuzlanib. Bobur shoh, mehribon ota, suyuqli yor, jangovar sarkarda, nozik tabiatli shoir va shu bilan birga Vatani ostonasiga darvesh qiyofasida bo'lsa-da, kirishga zor bo'lgan Gado ham edi. Shoir zamonasidagi shoirlar g'azal-u ruboiylarini yor vasliga bag'ishlasalar, Boburning g'azallarining aksariyati Vatani haqidadir.

Hajr aro oromu qarorim yo'qtur,
Vasliga yetarga ixtiyorim yo'qtur.
Kimga ochayin rozki, yo'q mahrami roz,
G'am kimga deyinki, g'amgusorim yo'qtur.

Boburning ushbu to'rtligi juda chiroyli yozilgan. Unda xuddi ohangrabo bordek kishini o'ziga tortadi. Men ham bu baxtdan mustasno emasman va aynan shu to'rtlikka havas ila Bobur nomidan g'azal bitishga jazm etdim:

Salotin bobida ko'pdur afsona, ertak, rivoyat,
Kim afganda, kim arjumand, kim esa kabortli g'oyat.
Dahr mano ayladi ko'p zabun ila xo'b iltifot,
Lek saodat sohilimdin ayirib, etdi xurofat.
Jismim o'zga yurtla birla, vatanga talpinar ruhim,
Gar falak qonbag'rim ersa, yulduzlar maning andahim.
O'zga ulusda shohmenru, vijdon ichra ko'nglum gado,
Bu ayriligning azobi ayladi umrimni ado.

Men bu ijod mahsulim ila Boburning she'riyat olamida shoiralikka aslo da'vo qilmoqchi emasman. Lekin bu she'riyat olamining maftuniga aylanganimni inkor eta olmayman. Bobur Mirzoni g'oyibona ustozim deb bilaman.

Muxlisa MUSAXO'JAYEVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi
137-maktabning 9-«A» sinf o'quvchisi.

TEST

SAVOLLARI:

- «Bobur» so'zining lug'aviy ma'nosi?
A) Yo'lbars; B) Sher; D) Bo'ri.
- Boburning nechta farzandi bo'lgan?
A) 8 nafar; B) 9 nafar; D) 7 nafar.
- U necha yoshda taxtga o'tirgan?
A) 12 yoshda; B) 11 yoshda; D) 30 yoshda.
- Bobur nechanchi yilda Qobul va G'aznani ishg'ol etgan?
A) 1503 yilning sentabr oyida;
B) 1502 yilning mart oyida;
D) 1506 yilning oktabr oyida.

Tuzuvchi: Matluba RO'ZIMATOVA,
Namangan viloyati, Norin tumani, O'zbekiston jamoa xo'jaligi.

Shu kunlarda respublikamizning barcha viloyat va tumanlarida Oybek tavalludining 100 yilligi keng nishonlanmoqda. Poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi 274-maktabda ham «Olmos iste'dod sohibi» nomli tadbir bo'lib o'tdi. U qanday o'tgani haqida hikoya qilib yozib o'tirmaylik-da, so'zni haqqoniy so'z aytuvchi o'quvchilardan tinglaylik...

MAKTABIMIZGA AKADEMIK KELDI

Ertalab tadbirda aytib beradigan she'rimni yana bir bor takrorlab, oyimdan so'radim:

-Oyi, professordan ham akademik katta ekan-a? Bugun rostdan ham akademikni ko'rarmikanmiz?

-Kim biladi, deysan. Akademiklarning ishi ko'p. Lekin va'da bergan bo'lishsa, albatta kelishadi.

Oyimning va ustozimning gaplari to'g'ri chiqdi. Aytilgan vaqtda O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi, «Adabiyot» darsligi muallifi Baxtiyor aka Nazarov olim va yozuvchi do'stlari bilan uchrashuvga yetib kelishdi. Eh-he, biz Oybekni shoir sifatida bilardik ekanmiz. Akademik olimimiz esa bizga Oybekning vafodor umr yo'ldoshi Zarifa Saidnosirova hamda Bekjon, Omonjon, Gulrang kabi farzandlari haqida gapirib berdilar. Zarifa opa professor bo'lgan ekanlar, ishdan kelgach, Oybekning shivirlagan lablariga qarab, so'zlarini uqib olib, bir necha asarlarini yozib bergan ekanlar.

Achinib ketdim, shunday katta shoirimiz «insult»ga yo'liqib, qo'l-oyoqlari yaxshi ishlamay qolgan, buning ustiga so'zlolmay qolgan ekanlar.

Akademik olimimizga gul berib, ularning shunday yonlarida «Na'matak» she'rini yodlab berganimdan qanchalar sevindim. Eshitganlarimni esa hammaga gapirib berib, tugata olmayapman.

Baxtiyor MAQSUDOV,
8-«V» sinf o'quvchisi.

BIR SURAT TARIXI

Uchrashuvda buvajonim professor Sobir Mirvaliyev ham ishtirok etdilar. Ular bizga Oybek bilan ishlagan davrlari haqida gapirib, shunday dedilar:

-O'shanda 24 yoshda edim. Til va adabiyot institutida Oybek domla bilan «O'zbek tili va adabiyoti» jurnalida ishlaysiz, deyishganda dovdirab qoldim. Axir, Oybek qayda-yu, men -yosh laborant yigit qayda? Ammo Oybekning daldasi, katta-yu kichikka birdek muomalasi, odamiyligi tufayli shu joyda ishlab qoldim. Oybek -

sahovatli, shafqatli inson edi. Urush yillarida nochorlikdan cho'g' tushib kuygan gilamini sotayotgan ayolga «Navoiy» romanining qalam haqini berib yuborgan, lekin gilamni ayolning o'zida qoldirgan. Bir kuni uylariga borganimda esa birga suratga tushishga taklif etganlar. Bu suratga salkam 50 yil bo'lyapti.

Do'stlarim, ushbu suratni Sizlarga ham ko'rsatmoqchiman. Zero, Oybekday buyuk shoir, chin inson bilan buvajonim birga ishlab, birga hamnafas bo'lganlaridan faxrlandim. Ularga munosib nabira bo'lishga ahd qildim.

Shohruh MIRVALIYEV,
8-«A» sinf o'quvchisi.

HAYOTIMDAGI UNUTILMAS KUN

Men «Oybegim mening» kitobini miriqib o'qidim. Uchrashuvda esa professor Naim Karimov ham shu kitob haqida, Oybekning she'r, doston, «Navoiy va Guli» poemasi haqida gapirib, she'rlaridan shunday ifodali yod aytib berdilarki, hamma mahliyo bo'lib qoldi. Uchrashuv so'ngida esa «Oybegim mening» kitobidan olgan taassurotlarim haqida so'radilar. Biroz hayajonlandim-u, lekin kitob menga yoqqanligini aytdim. Naim aka Karimov qo'limdan guldastani olib, shunday dedilar:

-Oybek - olmos iste'dod sohibi. Olmos turli shakllarda jilvalangani kabi Oybek ijodi ham rang-barangdir. Uning she'r, doston, romanlarini qayta-qayta o'qinglar, ochilmagan qirralarini kashf etinglar. Oybek ijodi - ko'zi ochilmagan shaffof buloq. Undan bahramand bo'linglar.

-Hayotimdagi unutilmas bu kundagi taassurotlarim bir olam. Oybek shaxsiga ham, ijodiga ham muhabbatim yanada oshdi.

Farruh AHMEDOV,
8-«V» sinf o'quvchisi.

MAHALLAMIZGA SO YIL AVVAL OYBEK KELGAN EKAN

Bu gapni mahalla oqsoqoli Erkin aka Tursunov aytganlarida hayron bo'lib qoldik.

-Ha, rost gap. 1957 yilda mahallamizda Zayniddin Karimov degan shifokor bor edi. Hozir mahalladagi ko'chalardan biri shu odam nomi bilan ataladi. Oybek domla «ZIM» mashinalarida davolanish uchun Zayniddin Karimovga, shu mahalla idorasi o'rnidagi ambulatoriyaga ikki marta kelganlar.

1958 yilda esa rahmatli Rahmon Q o' c h q o r o v boshchiligida maktabda Oybek bilan uchrashuv ham o'tkazilgan.

Eh-hey, qancha vaqt o'tibdi. Endi maqtanib yuramiz, mahalla va maktabimizga 50 yil avval Oybek, 50 yildan keyin esa Oybek bilan birga bo'lgan olim, yozuvchi va mahalladoshlar

kelishdi.

Adham MUHAMMEDOV,
8-«B» sinf o'quvchisi.

OLIM BO'LSANG, OLAM SENIKI

Olimlar bilan bo'lgan uchrashuvga buyuk shoir Oybek haqida darslikda ham o'qigan edik. Lekin olimlar bilan uchrashganimizda ular bizga shoirning hayoti va ijodi haqida so'zlab berishdi. Natijada juda ko'p ma'lumotlarni bilib oldik. Kamtarin bu olimlardan minnatdormiz. «Olim bo'lsang, olam seniki» deb bejiz aytishmagan ekan.

Dilmurod ORTIQOV,
8-«B» sinf o'quvchisi.

NAVOIY BO'LISH OSON EMAS EKAN

Ustozimiz Rixsiya Shokirova boshchiligida «Navoiy» romanidan sahna ko'rinishi tayyorladik. Men Navoiy rolini ijro etdim. So'zlarini tezda yodlab oldim. Rol ijro etayotganda esa «Adashib qolishim mumkin emas, ko'pchilik oldida uyalib qolmay» deb qayta-qayta Navoiy ruhidan madad so'radim. Noumid qolmadim, rolimni yaxshi ijro etganimni do'stlarimdan eshitib xursand bo'ldim.

Ammo Navoiy bo'lish oson emas ekan, axir, Oybek tasvirlagan bu siymoni ko'ngildagidek ijro etish ancha vaqt talab etdi. Baribir faxrlandim: «Navoiy» romanidek etuk asarning bosh qahramoni rolini o'ynay oldim.

Anvar RO'ZIYEV,
II-«B» sinf o'quvchisi.

Darhaqiqat, o'quvchi va o'qituvchilarning taassurotlari bir jahon. Nigora Yunusjonova, Dilmurod Ortiqov, yozuvchi Maqsud Qoriyevning Oybek haqidagi xotiralarini tinglaganidan, Hilola Shamsutdinova, Umida Inog'omova, Naim Karimovning maroqli suhbatidan mamnunligini aytishdi. Maktab direktori Sayfulla Mahkamov esa fidoyi muallimalari tashkil etgan uchrashuvdan qatnashchilar ko'p ma'lumot olganlaridan xursand. Muallimlar esa olimlar suhbatini darlarini boyitganidan, o'quvchilari tayyorlagan devoriy gazeta, buklet, kitobchalar, kitoblar ko'rgazmasidan mamnun.

Ha, Oybekxonlik kunlari hamon davom etmoqda. Buyuk shoir ruhi shod bo'ladi. Uning she'rlari hali davralarda ko'p jaranglaydi. Ajab emas, bu maktab o'quvchilaridan oybekshunos olimlar ham yetishib chisa...

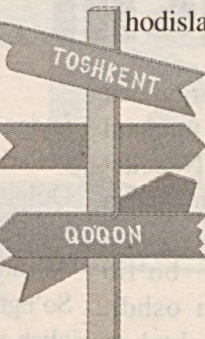
*Oybek yozganidek:
Oltin quyosh nuridan,
Yaproqlar sururidan
Fo'qilgan xotiralar
Ketmas aslo ko'ngildan.*

Gulyuz ORIFJONOVA.

Hammaga ma'lumki, maktablarda yo'l harakatlari qoidalarini fan sifatida o'qitilayapti. Toshkent shahar yo'l harakati xavfsizligi boshqarmasi xodimlari tomonidan yo'l harakati xavfsizligini ta'minlashga

ishtirokidagi o'lim bilan bog'liq bo'lgan yo'l transport hodisalari Yunusobod, Mirobod, Sirg'ali, Akmal Ikromov va Bektemir tumanlarida bu ko'rsatgich o'sgan.

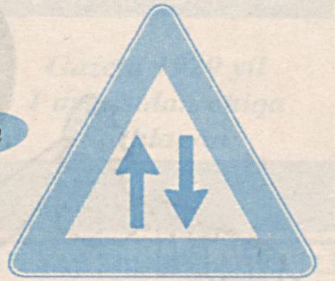
hodisalarini sodir etmoqdalar. Maktab o'quvchilari tomonidan ota-onasining avtoullovini boshqarib, 2004 yilning 12 oy mobaynida 8 ta yo'l transport

Kamolovani urib yuboradi. U olgan tan jarohati tufayli kasalxonaga yotqiziladi.

Bu noxush

Kattalar ham, kichiklar ham o'qisin

holatga sabab maktablarda, bolalar tarbiya

YO'L QOIDASI - UMR F STOP YDASI

qaratilgan turli tadbirlar amalga oshirilib, targ'ibot ishlari kuchaytirilganligi sababli 2003 yilga qaraganda, bolalar ishtirokidagi yo'l transporti hodisalarining umumiy soni 27 taga, ular oqibatida halok bo'lganlar 3 taga, tan jarohati olganlar soni 31 taga kamaygan. Hamza va Shayxontohur tumanlarida bolalar bilan bog'liq bo'lgan yo'l transport hodisalari soni oshgan. Shuningdek, bolalar

Shuni ta'kidlash zarurki, bolalar ishtirokida sodir bo'layotgan yo'l-transport hodisalarida asosan yosh bolalar, o'smirlar tan jarohati olib, hayotdan bevaqt ko'z yummoqdalar. O'tgan yili ro'y bergan avtohalokatlarning 208 tasi 1-7 yoshli bolalar ishtirokida sodir etilgan bo'lib, 316 tasi jarohatlangan va 7 ta o'smir hayotdan bevaqt ko'z yumgan.

Bolalar ishtirokida, ro'y berayotgan yo'l transport hodisalari ko'lami asosan kunning birinchi yarmida, ya'ni darslarning boshlanishi va tugallanayotgan vaqtlarda, shuningdek, kechki soatlarda sodir bo'ladi. Bu, Xalq ta'limi bo'limlari, tumanlardagi maktablarda profilaktika ishlariga yetarli ahamiyat berilmayotganligidan dalolat beradi. Ota-onalar o'z bolalarining bo'sh vaqtlarida nima bilan shug'ullanishlari va qayerlarda o'ynab yurishlarini nazorat qilmasligi ham bunga sabab bo'ladi.

Toshkent shahar IIBB YHX Boshqarmasi xodimlarini bugungi kunda juda tashvishga solayotgan muammolardan biri, keyingi vaqtlarda maktab o'quvchilari ota-onalarining avtomashinalarini beruxsat haydab, yo'l transport

hodisalari sodir etilib, 11 ta fuqaro turli ko'rinishdagi tan jarohati olgan va kasalxonalariga yotqizilgan. O'tgan 2003 yilda 3 ta yo'l transport hodisalari sodir etilib, 1 ta fuqaro vafot etgan, 2 tasi turli ko'rinishdagi tan jarohati olib, kasalxonalariga yotqizilgan. O'tgan yilning shu davriga nisbatan yo'l transport hodisalari soni 5 taga, tan jarohati olganlar soni 9 taga oshgan. Bu shundan dalolat beradiki, maktab o'quvchilari orasida tarbiyaviy ishlar yetarli darajada olib borilmayapti.

2004 yil 14 yanvar kuni Shayxontohur tumanida soat 07:50 da, Ibn Sino-1 mavzesi, 197-bolalar bog'chasi qarshisida, 1990 yilda tug'ilgan, 262-maktabning 7-sinf o'quvchisi, haydovchilik guvohnomasi bo'lmagan Jasur Temirov otasiga tegishli bo'lgan VAZ - 21061 rusumli davlat raqami 10/R 2263 avtoullovini boshqarib ketayotib, piyoda-1995 yilda tug'ilgan, 262-maktabning 2-sinf o'quvchisi Dilnoza Tojiyevani urib yuboradi. Unga ToshMI-2 kasalxonasida tibbiy yordam ko'rsatiladi.

2004 yilning 3 iyun kuni 1991 yilda tug'ilgan 280-maktabning, 7-sinf o'quvchisi Nuritdin Gapparov otasiga tegishli DAMAS rusumli davlat raqami 30J 4874 avtoullovini boshqarib, piyoda - 1997 yilda tug'ilgan, uyda tarbiyalanuvchi Rasul Hamroyevni urib yuboradi. Natijada, u olgan tan jarohati tufayli RKB-2 kasalxonasiga yotqiziladi.

2004 yilning 30 iyun kuni 1988 yilda tug'ilgan, 273-maktabning 9-sinf o'quvchisi Po'latov Aziz Akmaljonovich haydovchilik guvohnomasi otasiga tegishli bo'lgan NEKSIYA rusumli davlat raqami 30 I 9977 avtoullovini boshqarib ketayotib, piyoda-247-maktabning 9-sinf o'quvchisi Shahnoza

maskanlarida yo'l harakati qoidalarini o'rgatishiga, ota-onalar majlislarida ushbu muhim masalalarni muhokama qilishga yetarli e'tibor qaratilmayotganligidadir. Yuqoridagi raqamlarni aytishgagina oson, biroq uning ortida g'am-g'ussaga botgan ota-onani, har bir oilaga, jamiyatga quvonch keltirishi mumkin bo'lgan kelajak g'unchasini, Ollohning ulug' ne'mati bo'lmish farzandni ko'rish mumkin. Bunday hodisalarda, har bir bolaning hayot shamini so'nishida shoshib ketayotgan haydovchidan tortib, loqayd, o'z bolasini kelajagi bilan mutlaqo qiziqmaydigan ota-ona, murabbiy degan nomni oqlay olmagan maktab o'qituvchisi-yu, shunday hodisani oldini olish vazifasi yuklatilgan yo'l harakati xavfsizligi xodimining kechirib bo'lmay aybi bor.

Mana, 2005 yil ham boshlandi. O'tgan yillari singari yo'l transport hodisalari sodir bo'layotgani, unda bog'cha tarbiyalanuvchilari, maktab o'quvchilari turli xildagi tan jarohatlari olishlari davom etayotganligi Ichki Ishlar Bosh Boshqarmasi yo'l harakati xavfsizligi bo'limi rahbariyatini tashvishga solmoqda. Bu hodisa hozirgi kunning eng dolzarb muammolaridan biridir.

Buning uchun bolalarga yo'l harakati qoidalarini chuqur o'rgatishdan tortib, ko'ngilsiz hodisalarni keltirib chiqarayotgan omillarga— haydovchilarni mast holatda yoki shoshilib avtoullovni boshqarishlari, ayrim boyvuchcha ota-onalarning hali voyaga yetmagan hamda haydovchilik guvohnomasi bo'lmagan farzandlariga avtoullov kalitini berib qo'yishlariga qarshi kurashishda hamkorlik qilishimiz kerak.

I. Yu. RAHMANOV,
Toshkent shahar IIBB YHXB,
Targ'ibot va tashviqot bo'limi katta inspektori.

INGLIZ TILIDA

Ingliz tili darsida o'qituvchi Dilfuza dan so'radi:

«The bilb» nima degani?

Dilfuza indamay shiftga tikilib turaverdi. Uning yonida o'tiradigan Aziz esa qo'lini bigiz qilib, lampochkani ko'rsatdi.

Buni ko'rgan Dilfuza:

«Qo'l,- deb yubordi.

YOQIB QOLIBSIZ

-Dadajon, o'qituvchimizga yoqib qolibsiz.

-Qayoqdan bilding?

-Ular sizni yana aytirib yubordilar.

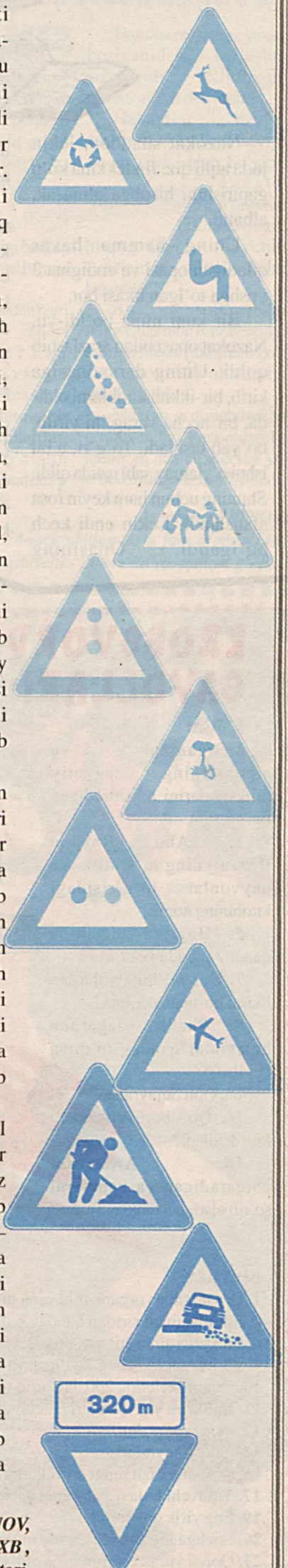
GULLARNI SUG'ORAMAN

-Boqqa chiqib, bir gullarni sug'orib kelay.

-Nima deyapsan do'stim, axir tashqarida yomg'ir sharillatib quyib yotibdi-ku.

-Hechqisi yo'q, ustimga biror narsa yopib olarman.

Manzura UBAYDULLAYEVA tayyorladi.

BIRINCHI SABOQ

(Hikoya)

Lekin Nazokat kutgandek bo'lmadi. Opasi bu voqeani onasiga sezdiradi. Nazokat ancha paytgacha qilgan ishidan afsuslanib yurdi.

Bu voqeaning bo'lib o'tganiga bir yildan oshdi. Nazokat ham maktabga qatnayapti. Endi u ertaklarni bemalol o'qiy oladi.

Bir kuni opasining xonasiga kirib, ertak kitoblaridan birini oldida, zo'r qiziqish bilan o'qiy boshladi. Ertakning eng qiziq

joyiga kelganda kitobning ana shu betlari yirilganini payqab qoldi. Qolgan varaqlarini esa bo'yab tashlangani uchun o'qib bo'lmadi. Avvaliga uning rosa jahli chiqdi. So'ngra, o'tgan yili opasidan o'ch olish uchun qilgan ishi yodiga tushdi-yu, dami ichiga tushib ketdi. U o'ylamay qilgan ana shu ishi bilan opasining qalbiga qanday og'ir jarohat yetkazganini endi anglab yetdi. Bu voqea unga hayotida birinchi saboq bo'ldi.

Raxshona TOSHPOLATOVA,

Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumanidagi 4 - maktabning 11 - sinf o'quvchisi.

Nazokat shaddod, lekin juda aqlli qiz. Jindekkina ko'p gapirishini hisobga olmasak, albatta.

Uning hamma havas qiladigan opasi va endigina 3 yoshga to'lgan ukasi bor.

Bir kuni nima bo'ldi-yu, Nazokat opasi bilan arazlashib qoldi. Uning darsxonasiga kirib, bir-ikkita kitoblarni oldida, bir necha varag'ini yirtib, bo'yab tashladi. To'g'ri, u bu ishni o'ylamay, jahli ustida qildi. Shuning uchun ham keyin rosa afsuslandi. Lekin endi kech bo'lgandi. Onasining

urishishidan qo'rqib, hech kimga aytadi.

Kech bo'ldi. Opasi ishlarini tugatib, darsxonasiga kirdi. Ne ko'z bilan ko'rsinki, axlat qutida o'zi sevib o'qiydigan badiiy kitoblari, hatto ayrim darsliklarining ham mayda qilib yirtib tashlangan parchalari yotardi.

Nazokat yotoqxonasiga kirib ketar ekan, opasining xonasidan yig'i ovozi eshitib qoldi. Demak, opasi payqab qolibdi. Hozir oyisiga chaqadi. Ana undan keyin tomosha boshlanadi...

TOPISHMOQLAR

Neksiya, Tiko, Damas,
Qayerdan chiqqan aka?
Qani, bilsangiz ayting,
-Uning nomi ...

Farida XOLMIRZAYEVA,
Andijon viloyati, Izboskan tumani,
To'rtko'l qishlog'i.

U juda yuvosh hayvon,
Qushlar turiga kirar hamon.

Oppoqligi unga o'xshar,
Yumshoqligi qorga.

Ba'zilar o'ylamay qilishadi xor,
So'ngra, unga o'zlari bo'lishadi zor.

KROSSVORD SAVOLLARI:

ENIGA:

2. Organizm va organlarning hayotiy funksiyalarini tekshiradigan fan?

1. Abu Rayhon Beruniyning o'simlik va hayvonlar to'g'risidagi kitobining nomi.

5. Hujayra tarkibida qanday modda bor?

7. Har xil hujayralardan iborat bo'lgan to'qima?

8. Shakli o'zgarigan hujayralar qanday to'qima deyiladi?

14. Qon hujayralari?

16. Qon beruvchi odam kim deyiladi?

18. Arteriyani chiqaradigan va venalarni so'rib oladigan funktsiya nima?

BO'YIGA:

1. Organizm va organizmlarning tuzilishini o'rgatadigan fan qaysi?

4. Sitoplazmani sirdan qanday hujayra o'rab turadi?

6. Energiya almashinuvi nima deyiladi?

9. Turli organlarni bog'laydigan va funktsiyani boshqaradigan to'qima.

10. Odam skeletida 200 dan ortiq nima bor?

11. Kalila va yuz qismlari qanday skeletdan iborat?

12. Qon hujayralari?

13. Qon hujayralari?

15. Qonning qizil rangi eritrotsitlar tarkibidagi modda?

17. Yutuvchi hujayralar nima deb ataladi?

19. Eng yirik qon tomiri?

20. Sochga nisbatan 50 marta ingichka bo'lgan qon tomiri?

21. Qonni yurak bo'limlariga olib keladigan qon tomiri qaysi?

Tuzuvchi: Dildora QO'SHJONOVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi, Qo'ng'iro't shahridagi
35-maktabning 8-«D» sinf o'quvchisi.

Ona yulduzi - o'z beshligi
TONG
yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida

ABDUAZIMOVA.

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,

Shuhrat AHMEDOV,

Botir UBAYDULLAYEV,

Jabbor RAZZOQOV,

Feruza JALILOVA

(Bosh muharrir

o'rinbosari),

Abdusaid KO'CHIMOV,

Nurxon NAFASOV,

Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida

N: 022 raqam bilan

2003 yil 11 dekabrda

ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib

sahifalandi va

chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba

kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi - 46550

Buyurtma N: J 990

Dizayner va sahifalovchi:

Otabek

ESHCHANOV.

Navbatchi:

Ozoda

TURSUNBOYEVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38

144-38-10

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45